ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/23/899-2249

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	16.10.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	05.09.2023
Teabevaldaja	Tallinna Kiirabi aadress: Retke tee 1, 13415 Tallinn e-posti aadress: info@tems.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peaarst
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxx.xxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada
2) kuna Tallinna Kiirabi poolt Andmekaitse Inspektsioonile edastatud vastusest ei nähtu, et Tallinna Kiirabi oleks menetluse kestel vaide esitajale tema poolt soovitud aruanded edastanud, siis teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

–vaadata uuesti läbi vaide esitaja 16.08.2023 teabenõue ning väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud aruanded (milles katta kinni isikuandmed), kui puudub muu täiendav alus teabenõude täitmisest keeldumiseks. Keeldumise korral tuleb viidata konkreetsele seadusest tulenevale alusele ja põhjendada keeldumist.
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 26.10.2023. Samaks ajaks edastada Andmekaitse Inspektsioonile ka koopia vaide esitajale edastatud täiendavast teabenõude vastusest.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.
Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Andmekaitse Inspektsioon tegi vaide esitaja vaides Tallinna Kiirabi (Kiirabi) suhtes 02.05.2023 vaideotsuse nr 2.1-3/23/696-5, millega jättis vaide rahuldamata.
2. Peale seda pöördus vaide esitaja teabenõudega Terviseameti poole ja sai soovitud teabe, (Kiirabi personali koolitusaruanded) perioodi 2021-2022 kohta.
3. 16.08.2023 esitas vaide esitaja Kiirabile uue teabenõude 2018. a koolitusaruannete saamiseks edastades näidisena ka Terviseameti poolt 2021-2022 edastatud aruanded.
4. 17.08.2023 keeldus Kiirabi teabenõude täitmisest suure mahu tõttu AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel.
5. 21.08.2023 vähendas vaide esitaja soovitud teabe mahtu ja palus edastada 2018. a koolitusaruanded III ja IV kvartali kohta.
6. 25.08.2023 palus Kiirabi vaide esitajal oma küsimuse täpsemalt formuleerida.
7. Vaide esitaja kordas 25.08.2023 oma teabenõuet ning palus edastada Kiirabi poolt Terviseametile edastatud personali koolituse aruanded 2018. a III ja IV kvartali kohta
8. 29.08.2023 Kiirabi soovitud teavet ei väljastanud vaid soovitas andmete saamiseks pöörduda Terviseameti poole.
9. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Teabevaldaja on seisukohal, et kuna Kiirabi enda regulatsioonist tulenevalt peavad tema poolt küsitud andmed Kiirabil säilitatud olema, siis ei olnud keeldumine põhjendatud. Samuti leiab vaide esitaja, et kuna ta vähendas teabenõude mahtu küsides 25.08.2023 koolitusaruandeid ainult 2018. a III ja IV kvartali kohta, siis ei saa olla ka tegemist suure mahuga.

Vaide esitaja leiab, et *vaadates, milliseid pingutusi teeb Tallinna Kiirabi küsitud avaliku teabe varjamiseks, ei ole usutav, et Tallinna linna hallataval asutusel on soovitud andmete väljastamine ülemäärane halduskoormus. Kahetsusega tuleb tõdeda, et Tallinna Kiirabi on oma tegevusega (avaliku teabeolemasolu varjamine jne) põhjustanud nii mulle kui ka Andmekaitse Inspektsioonile märkimisväärset halduskoormust.*

Vaide esitaja palub, et Andmekaitse Inspektsioon kohustaks teabevaldajat talle teabenõudes küsitud avalikud andmed väljastama.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Kiirabi selgituste kohaselt on nad *kohusetundlikult vastanud sisulistele päringutele, kuid vaatamata sellele saadab Eraisik üha uusi ja erinevaid päringuid, kordagi täpsustamata, mis infot ta vajab mis probleemi lahendamiseks, andmata meile ka sellega võimalust seda päringuvoolu lõpetada probleemi lahendamisega*.

Tallinna Kiirabil ei ole ilma väga oluliste töökorralduslike muudatusteta võimalik kõigile Eraisiku pöördumistele vastata. Tema otse meile ja erinevate ametkondade kaudu meile suunatud teabenõuded takistavad meie tegevust oluliselt. Tugineme oma otsuses avaliku teabe seaduse § 23 lg 2 p 3 sisule, samas võimalusel pakume Eraisikule lahendusi tema mure lahendamisel, kui see peaks selguma.

Kuna eeltoodud selgitused jäid inspektsioonile arusaamatuks, siis tegi inspektsioon Kiirabile täiendava järelepärimise, mille vastuses teatas Kiirabi, et *vastuseks Teie täiendavale järelepärimisele vaidemenetluses anname teada, et andmesüsteemis on meil koolitusandmed alles ning saame nende alusel taasluua aruandetabelid.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduses või selle alusel antud õigusaktides avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid asutuse valduses olevatest dokumentidest ning väljavõtteid andmekogudest või infosüsteemidest. Sama paragrahvi lg-st 2 tulenevalt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

2. AvTS § 5 lg 1 p 1 kohaselt on teabevaldajateks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused. Kuna AvTS § 5 lg 1 ei erista kohaliku omavalitsuse asutusi ja hallatavaid asutusi, siis on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 p 1 mõistes ka Tallinna Kiirabi kui Tallinna linna hallatav asutus. Demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste ja vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras (AvTS § 4 lg 1). Ka teabenõuetele vastamine on teabevaldaja üks seadusest tulenev kohustus.

3. AvTS § 9 lg 2 p 1 sätestab, et teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning mitte andma teadvalt eksitavat ja tegelikkusele mittevastavat või ebaõiget teavet ning kontrollima kahtluse korral väljastatava teabe õigsust ja vastavust tegelikkusele.

Teabenõuetele vastamine

4. AvTS § 6 kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Sama seaduse § 17 lg-st 1 tulenevalt täidab teabevaldaja teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil. AvTS § 23 annab alused, millal teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda.

5. Antud juhul esitas vaide esitaja 16.08.2023 Kiirabile teabenõude, milles palus väljastada Kiirabil nende poolt 2018. a Terviseametile edastatud koolitusaruanded, milles palus kinni katta piiranguga andmed. Näidisena edastas vaide esitaja Kiirabile nende poolt 2021-2022 Terviseametile edastatud aruanded. Seega ei saa ka kuidagi asuda seisukohale, et Kiirabil ei olnud arusaav, millist teavet vaide esitaja soovis.

6. 17.08.2023 keeldus Kiirabi teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel suure mahu tõttu. Vaide esitajale ei olnud arusaadav, milles suur maht seisneb, kuna Terviseameti poolt edastatud kvartali aruanded olid ca 6-7 leheküljelised. Siiski vähendas vaide esitaja oma 21.08.2023 täiendavas pöördumises teabenõude mahtu ja palus väljastada 2018. a koolitusaruanded III ja IV kvartali kohta.

7. 25.08.2023 vastuses vaide esitajale märkis Kiirabi, et *olete saatnud meile erinevaid päringuid/teabenõudeid alates 19.02.2021. Kirjavahetus on olnud järjepidev, üle 100 pöördumise. Ainuüksi sellise suuremahulise kirjavahetusega tegelemine on töömahukas, lisaks soovite andmeid, mille kogumine ja edastamiseks töötlemine on aeganõudev. See suurendab meie halduskoormust märgatavalt. Tallinna Kiirabi on ellu kutsutud erakorralise meditsiinilise teenuse osutamiseks. Seda teenust osutab üle 500 töötaja, kellele on seadusega pandud kohustus läbida aastas kas 60 või 40 tundi koolitusi.*

   Andmete maht on suur, andmete edastamisel peame lähtuma isikuandmete kaitse seadusest. Sellele tegevusele, vajadusel, lisandub Teie kirjade sisu täpsustamine. Kõik see on keerukas, nõuab palju aega ja tähelepanu. Oluliselt lihtsam oleks meil omavahel asju ajada, kui Te formuleeriksite oma soovi konkreetselt - mis koolitus, millal toimus, mis teemal, keda koolitati. 500 ja enama töötaja anonüümne koolitusandmete edastamine ei ole informatiivne ja ei näi ka olevat põhjendatud. Kokkuvõtlikult, palun formuleerige oma küsimus nii, et me saame anda konkreetse vastuse.

8. Kiirabil kui teabevaldajal on seadusest tulenev kohustus vastata teabenõuetele ning edastada teabenõudjale tema poolt soovitud teave, kui see on teabevaldajal olemas ja sellele ei ole alust juurdepääsu piirata. Siinkohal juhin Kiirabi tähelepanu sellele, et suure mahuna ei saa käsitleda mitte aastate või mingi perioodi jooksul edastatud pöördumiste arvu. AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel saab teabenõude täitmisest keelduda suure mahu tõttu, kui ühele konkreetsele teabenõudele vastamine eeldab mahuka dokumentatsiooni läbi vaatamist ja piiranguga teabe eemaldamist. Kindlasti ei saa suureks mahuks pidada 30-40 lk üle vaatamist ning seal isikuandmete kinni katmist.

9. Samuti ei saa teabenõude täitmisest keelduda põhjusel, et dokumendid sisaldavad ka piiranguga andmeid. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 2, et kui teabele/dokumendile juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele piirangud ei kohaldu. Küsitud teabest/dokumendist piiranguga andmete kinni katmine/eemaldamine on teabenõuete täitmise tavapärane osa ja ei anna alust teabenõude täitmisest keelduda. Sellisele seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas nr 3-3-1-57-03.

10. Ka ei saa teabevaldaja teabenõudja eest otsustada, kas ja milleks ta mingit dokumenti küsib, kas see on informatiivne või põhjendatud, kuna teabenõudja ei pea reeglina

põhjendama, mis eesmärgil ta mingit teavet küsib. Teabe küsimist tuleb põhjendada ainult juhul, kui soovitakse piiranguga andmeid kolmanda isiku kohta (AvTS § 14 lg 2). Antud juhul sellist olukorda ei esine, kuna vaide esitaja palus kolmandate isikute andmed kinni katta. Seega kui Kiirabil on vastav teave olemas või mõnest infosüsteemist väljavõetav (antud juhul aruandena), mis ei eelda kümnete või sadade päringute tegemist, siis tuleb see teabenõude korral väljastada, kui pole alust juurdepääsu piirata.

11. 10.10.2023 täiendavas vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Kiirabi inspektsiooni teavitanud, *et andmesüsteemis on meil koolitusandmed alles ning saame nende alusel taasluua aruandetabelid*. Eeltoodust saab inspektsioon aru selliselt, et Kiirabil on võimalik vaide esitaja teabenõuet täita. Ka juhul kui ei ole võimalik infosüsteemist teha väljavõtete kvartaliaruandena, kuid sama teave on võimalik väljastada kuuaruannetena ei välista see teabenõude täitmist. Kui Kiirabil ei olnud võimalik väljastada soovitud teavet kvartaliaruandena ning tal jäi arusaamatuks, kas vaide esitajat rahuldab ka aruannete edastamine kuude kaupa, siis oli Kiirabil tulenevalt AvTS § 15 lg-st 2 kohustus võtta vaide esitajaga ühendust ning selgitada, milline teave on Kiirabil olemas ja millisel kujul on seda võimalik väljastada.

12. Kuna vaide esitaja edastas teabenõudega näidisena ka Kiirabi poolt Terviseametile edastatud 2021-2022 aruanded, siis ei ole eluliselt ka usutav, et Kiirabil ei olnud arusaadav, millisel kujul vaide esitaja teavet soovis. Seega jääb ka inspektsioonile arusaamatuks Kiirabi poolt teabenõude täpsustamise vajadus ja teabenõude täpsem formuleerimine. Lisaks ei ole ka asjakohane ega õiguspärane Kiirabi poolt 29.08.2023 vastuses vaide esitajale edastatud soovitus pöörduda teabe saamiseks Terviseameti poole, kuna vaide esitaja on juba osaliselt sealt soovitud teabe saanud, lootuses, et Terviseametil on 5 aasta tagused dokumendid alles.

13. Siinkohal juhin teabevaldaja tähelepanu sellele, et ka juhul kui teabevaldajal ei ole soovitud teavet, siis tulenevalt AvTS § 21 lg 1 punktist 1 kui teabevaldaja ei valda taotletud teavet, selgitab ta välja pädeva teabevaldaja ja edastab talle teabenõude viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, teavitades sellest teabenõudjat. Seega ei näe seadus ette võimalust suunata teabenõudjat esitama teabenõuet teisele teabevaldajale, vaid teabevaldajal endal on kohustus teabenõue edastada. Seda siiski juhul, kui tal endal soovitud teavet ei ole. Eeltoodust tulenevalt ei olnud selline käitumine kooskõlas seadusega. Seda enam, et vastuses inspektsiooni täiendavale järelepärimisele on Kiirabi möönnud, et andmesüsteemis on neil koolitusandmed alles ning nad saavad nende alusel taasluua aruandetabelid.

14. Eeltoodust tulenevalt ning arvestades asjaolu, et Kiirabil on oma andmesüsteemist võimalik vaide esitaja soovitud aruandeid taasluua (olenemata sellest, kas neid on võimalik teha kvartalite või kuude kaupa) oli vaide esitaja 16.08.2023 teabenõude täitmata jätmine õigusvastane, kuna puudus AvTS §-st 23 tulenev alus keeldumiseks. Seega teeb Andmekaitse Inspektsioon Kiirabile ettekirjutuse – vaadata uuesti läbi vaide esitaja 16.08.2023 teabenõue ning väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud aruanded, milles katta kinni isikuandmed, kui puudub muu täiendav alus teabenõude täitmisest keeldumiseks. Keeldumise korral tuleb viidata konkreetsele seadusest tulenevale alusele ja põhjendada keeldumist.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel